

Procesbeschrijving werken aan kwaliteitscultuur- Kwaliteitsmonitoring en hercertificering partnerschool

Inleiding

Binnen het partnerschap Partners in Opleiding en Ontwikkeling werken we samen aan het opleiden van sterke onderwijsprofessionals. Kwaliteit van het Samen Opleiden staat daarbij centraal. We bouwen gezamenlijk aan een kwaliteitscultuur, waarin de actoren zich verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van het Samen Opleiden en die zorgt voor voortdurende aandacht voor verbetering en verantwoording (op basis van Legemaate et al., 2022).

In dit document staat beschreven hoe de kwaliteitsmonitoring *na* de basisaudit certificering wordt vormgegeven en hoe het proces richting hercertificering van partnerscholen verloopt. Elke partnerschool heeft na toetreding tot het partnerschap eerst de basisaudit certificering gedaan, waarin wordt aangetoond dat de school voldoet aan de criteria voor opleiden in de school. Na een succesvolle basisaudit certificering ontvangt de school een certificaat dat vier jaar geldig is.

Na de basisaudit certificering start de school met het proces rondom kwaliteitsmonitoring. Iedere vier jaar vindt er een hercertificering plaats. Dit document licht toe wat het doel hiervan is en hoe dit proces is ingericht. Zo werken we samen aan het versterken en borgen van een duurzame kwaliteitscultuur.

Kwaliteitsmonitoring na de basisaudit certificering

Na de basisaudit certificering ontwikkelt iedere school en ieder bestuur zich verder op het gebied van het werken aan de kwaliteitscultuur binnen Samen Opleiden. Dit gebeurt concreet door het werken met jaardoelen op het gebied van Samen Opleiden en het met elkaar in gesprek gaan over deze doelen. Iedere partnerschool werkt ieder jaar aan twee doelen die door de schoolopleider en instituutopleider worden geformuleerd:

- Een doel dat is gerelateerd aan een door het partnerschap vastgesteld *partnerschapsthema*;
- Een *schooldoel* dat gaat over Samen Opleiden en past binnen de context van de school.

Iedere twee jaar vindt er een interne audit hercertificering plaats. Na vier jaar is de externe audit hercertificering tussen verschillende besturen. De bovenschools opleidingscoördinator monitort de ontwikkeling van de scholen met betrekking tot de jaardoelen en het proces rondom het werken aan kwaliteitscultuur.

Procesbeschrijving voor werken aan kwaliteitscultuur

Uitgangspunten:

- Elke school werkt met twee jaardoelen per schooljaar: een partnerschapsdoel (door het partnerschap wordt een thema gekozen waaraan alle partnerscholen een doel koppelen) en een schooldoel (iedere school/bestuur formuleert een eigen doel dat past bij hun context en ontwikkeling). (zie formulier schooldoel en partnerschapsdoel op [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- De doelen zijn een verdieping op de basisaudit certificering en gericht op Samen Opleiden en worden geformuleerd door de schoolopleider en instituutopleider. De doelen passen bij de context van de school.
- De basiskwaliteit moet op orde zijn. Jaarlijks monitoren de schoolopleider en de bovenschools opleidingscoördinator (boc) de basiskwaliteit door middel van de checklist basiskwaliteit POO (zie checklist basiskwaliteit op [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- We werken vanuit de vier waarborgen uit het Kwaliteitskader Samen Opleiden (zie [Kwaliteitskader Samen Opleiden in de Onderwijsregio en werkwijze peer review - Platform Samen Opleiden](#))
- Alle actoren worden actief en continu betrokken en hebben elk een individuele en collectieve verantwoordelijkheid. (zie routekaart op [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- Er wordt een continue dialoog over kwaliteitsontwikkeling gevoerd
- De BOC monitort de kwaliteit(ontwikkeling) van zijn partnerscholen
- De school doorloopt een cyclus van 4 jaar; na 2 jaar vindt de interne audit hercertificering plaats binnen bestuur; na 4 jaar de externe audit hercertificering
- Scholen binnen en over besturen heen leren van en met elkaar;

Instrumenten

Om gedurende het jaar te werken aan de kwaliteitscultuur binnen Samen Opleiden zijn de volgende instrumenten ontwikkeld:

- Checklist basiskwaliteit (zie 'checklist basiskwaliteit' op [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- Werkvormen doelen formuleren (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#)) en infographic Doelen formuleren (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- Plan schooldoel (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- Plan partnerschapsdoel (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))

- Routekaart (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#)). De routekaart beschrijft de mogelijke activiteiten die de actoren kunnen ondernemen tijdens het werken aan kwaliteitscultuur en is opgesteld via de PDCA-cyclus.
- Gespreksformulier interne audit hercertificering' (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))

Interne audit hercertificering

Na twee jaar doelgericht werken met jaardoelen vindt de interne audit hercertificering plaats: met de scholen binnen het bestuur sta je stil wat de ontwikkelingen en de opbrengsten zijn geweest van het twee jaar werken met de jaardoelen en bespreek je de volgende stappen aan de hand van een feedbackvraag.¹

Doelen van de interne audit hercertificering:

- Bespreken van de ontwikkeling van de school op het gebied van Samen Opleiden
- De opbrengsten tot nu toe bespreken met betrekking tot de geformuleerde doelen
- Ontvangen van ontwikkelingsgerichte feedback naar aanleiding van feedbackvraag

Deze doelen moeten ertoe leiden dat iedere schoolopleider en instituutsopleider (en de andere actoren) na afloop weet waar de school staat in de ontwikkeling m.b.t. het Samen Opleiden en de geformuleerde doelen en wat mogelijke vervolgstappen zijn.

Werkwijze interne audit hercertificering

Tijdens de interne audit hercertificering, die plaatsvindt aan het eind van een schooljaar, staat telkens één school gedurende 20-30 minuten centraal. Bij deze audit zijn in ieder geval de schoolopleider, de instituutsopleider en de boc van de betreffende school aanwezig. Zo mogelijk en wenselijk kunnen ook studenten, mentoren, schoolleider en sols van andere scholen aansluiten. Per school is de werkwijze als volgt:

- De schoolopleider start met de feedbackvraag
- Presentatie (5 minuten): over doelen, proces, opbrengsten, actoren
- Eindig presentatie met (nogmaals) de feedbackvraag
- Voeren van ontwikkelingsgerichte dialoog (20 minuten): stel gespreksleider en notulist aan
- Na afloop geeft schoolopleider aan wat hij meeneemt uit het gesprek en welke acties hij wil inzetten
- Schoolopleider noteert opbrengsten gesprek in plan schooldoel en plan partnerschapsdoel

¹ 'Losse' scholen sluiten hiervoor aan bij een bestuur of verenigen zich samen om dit overleg te kunnen doen.

- Daarna is de volgende school aan de beurt

Deze werkwijze staat beschreven in 'Gespreksformulier interne audit hercertificering' (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#)) In dit formulier staan ook:

- Kenmerken van een ontwikkelingsgericht dialoog
- Tips voor vragen stellen
- (Voorbeeld)vragen om het gesprek te verdiepen

Na de interne audit hercertificering werken alle actoren gedurende twee jaar verder aan school- en partnerschapsdoelen. Dan volgt de hercertificering.

Hercertificering met externe audit

Na vier jaar doelgericht werken vindt de externe audit hercertificering plaats tussen twee of meer besturen. Tijdens de externe audit hercertificering ga je live met schoolopleiders, instituutopleiders en boc's van een ander bestuur in gesprek. Dit gesprek heeft een ontwikkelingsgericht karakter.

Doel van de externe audit hercertificering:

Het doel van de externe audit hercertificering is dat de opleidingsschool laat zien:

- 1) Hoe de school zich gedurende vier jaar heeft ontwikkeld op doelen die het niveau van basisaudit certificering overstijgen;
- 2) Wat de opbrengsten van het werken aan de doelen zijn;
- 3) Hoe zij de kwaliteit van het Samen Opleiden monitort en borgt;
- 4) Wat het perspectief is op verdere ontwikkeling binnen het Samen Opleiden naar aanleiding van de ontwikkelingsgerichte feedback

Bij het positief afronden van de hercertificering mag de school weer voor vier jaar als partnerschool studenten opleiden.

Procedure aanmelden externe audit hercertificering

- De bovenschools opleidingscoördinator meldt vóór 1 april de scholen die gaan hercertificeren aan bij het Bureau Samen Opleiden (partnerschap@hsmarnix.nl). Dit moeten tenminste twee scholen per bestuur zijn.
- Per jaar zijn er door het partnerschap twee data voor externe audits hercertificering vastgelegd, aan het eind van het schooljaar.
- Het Bureau Samen Opleiden koppelt de scholen van twee (of meer) besturen aan elkaar en informeert de bovenschools opleidingscoördinatoren hierover.

- De bovenschools opleidingscoördinatoren spreken datum, tijd en plaats onderling af en informeren hun schoolopleiders, instituutopleiders en relatiebeheerder. Ook stellen zij het Bureau Samen Opleiden op de hoogte van het moment van de externe audit hercertificering.

Voorbereiding voorafgaand aan de externe audit hercertificering:

Voorafgaand aan de externe audit hercertificering levert de schoolopleider de volgende zaken aan bij de bovenschools opleidingscoördinator:

- Document ‘aanvraag hercertificering’ (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#)) waarbij **Deel 1** is ingevuld. De schoolopleider en instituutopleider geven op deze ‘aanvraag hercertificering’ Deel 1 het volgende aan:
 - een korte terugblik op op vier jaar doelgericht werken; de formulieren ‘plan schooldoel’ en ‘plan partnerschapsdoel’ liggen hieraan ten grondslag.
 - de feedbackvraag waar de schoolopleider tijdens de externe audit hercertificering over in gesprek wil;
 - dat de schoolopleider en instituutopleider gezamenlijk vinden dat de school klaar is voor hercertificering
- Als bijlage bij de ‘aanvraag hercertificering’ hoort:
 - de ingevulde checklist basiskwaliteit (checklist met overzicht van de afgelopen vier jaar)

Tijdens de externe audit hercertificering heeft de schoolopleider een visuele weergave (dia/poster/praatplaat/woordweb etc) met de belangrijkste opbrengsten/bespreekpunten van vier jaar doelgericht werken. Deze visuele ondersteuning dient als houvast tijdens de gesprekken.

- De bovenschools opleidingscoördinator geeft een GO op het document ‘aanvraag hercertificering’ **deel 2** mits de school voldoet aan de eisen én de materialen in het dossier van voldoende kwaliteit zijn om de externe audit hercertificering in te gaan. Hiermee geeft de bovenschools opleidingscoördinator aan dat de school ‘hercertificeringswaardig’ is. De relatiebeheerder kan hierbij op aanvraag een sparringpartner zijn voor de bovenschools opleidingscoördinator.

Werkwijze tijdens externe audit hercertificering

Tijdens de externe audit hercertificering gaan de scholen uit verschillende besturen met elkaar in gesprek. Bij de externe audit hercertificering zijn in ieder geval de

schoolopleider, de instituutsopleider en de boc van de betreffende scholen aanwezig. De werkwijze is als volgt:

- De bovenschools opleidingscoördinatoren starten plenair met een korte presentatie over bestuur om kader te geven: wie is het bestuur, verbondenheid aan POO, hoeveel scholen doen er nu mee, korte schets van het proces.
- Vervolgens gaan de schoolopleiders van verschillende besturen met elkaar in gesprek: formeel groepjes van vier schoolopleiders, twee uit elk bestuur. Zorg dat er binnen een groepje van schoolopleiders verschillende (school)doelen en feedbackvragen zijn om te bespreken. De aanwezige instituutsopleiders, boc's en relatiebeheerders verdelen zich over de verschillende groepjes.
- Om de beurt is één schoolopleider 'in the lead' en schetst aan de hand van de visuele ondersteuning de doelen, het proces met voorbeelden en de opbrengsten en stelt de feedbackvraag.
- Daarna volgt een inhoudelijk gesprek over de feedbackvraag van de schoolopleider. Stel hierbij een gespreksleider en een observant aan die de feedback noteert. Mogelijk helpende en verdiepende vragen hierbij zijn:
 - Wat heeft het werken aan de doelen tot nu toe opgeleverd voor jullie als school en voor de student?
 - Op welke manier sluiten de doelen aan bij de schoolvisie? Welke ontwikkelstappen hebben jullie kunnen zetten op gebied van visie?
 - Hoe hebben jullie het team en de studenten meegenomen? Waar zijn jullie tegenaan gelopen, welke struikelblokken hebben jullie overwonnen? Welke tips hebben jullie voor de andere scholen?
 - Wanneer is het voor jullie goed en wat merken anderen hiervan? Hoe houden jullie de ontwikkeling 'levend' in de school?
 - Wat wordt jullie volgende stap en wat hebben jullie (nog) nodig om een volgende stap te maken
 - Welke ontwikkeling heeft het 'samen opleiden' op jouw school doorgemaakt, door op deze manier bezig te zijn? Wat heeft het jullie gebracht?
- Duur: 20 minuten per gesprek.
- Vervolgens is de volgende schoolopleider 'in the lead' en herhaalt het proces zich².
- Na afloop van alle gespreksrondes vullen alle schoolopleiders de evaluatie en opbrengsten in op het formulier 'aanvraag hercertificering' **deel 3**. Bij 'evaluatie' beschrijft de schoolopleider in hoeverre de doelen zijn behaald. In het vak 'opbrengst' noteert de schoolopleider de verkregen feedback met de opbrengsten en aandachtspunten uit het gesprek naar aanleiding van de gestelde feedbackvraag. Zij kunnen hierover met de instituutsopleider sparren.

² Het is mogelijk een andere organisatievorm te kiezen: bv groepjes van vier schoolopleiders maken of starten met een stiltewandeling langs de posters waarbij feedback (schriftelijk) uitgewisseld wordt. Andere organisatievormen zijn goed mits de doelen van de externe audit hercertificering worden gehaald.

- Afsluiting: de boc's van de besturen blikken kort terug op de middag en geven aan wat schoolopleiders en boc's nog moeten doen om de hercertificering af te ronden. Zie procedure afronden hercertificering. Er wordt hiervoor een tijdpad afgesproken.

Procedure afronden hercertificering

Na afloop van de externe audit hercertificering ontvangt de bovenschools opleidingscoördinator die de hercertificering gaat aftekenen (dus van het andere bestuur) de compleet ingevulde documenten 'aanvraag hercertificering' van de deelnemende scholen via de collega-boc van de te hercertificeren scholen.

De bovenschools opleidingscoördinator tekent de 'verklaring afronden hercertificering' (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#)) mits aan de volgende criteria is voldaan:

- Het document 'aanvraag hercertificering' deel 1,2,3 is volledig ingevuld
- In het document 'aanvraag hercertificering' deel 3 is aantoonbaar de ontvangen feedback verwerkt
- De doelen waaraan de school heeft gewerkt zijn een verdieping tov de basiskwaliteit
- De school heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld op het gebied van Samen Opleiden
- De schoolopleider heeft een actieve inzet getoond tijdens de externe audit hercertificering

De relatiebeheerder kan, op aanvraag van de bovenschools opleidingscoördinator, een sparringpartner zijn.

Aan te leveren documenten

De bovenschools opleidingscoördinator die de hercertificering aftekent levert de volgende documenten aan:

- Het compleet ingevulde document 'aanvraag hercertificering'
- De 'verklaring afronden hercertificering'

Deze documenten moeten worden opgestuurd naar Partnerschap@hsmarnix.nl, in cc naar de collega-boc van de te hercertificeren school.

Als alle documenten in goede orde zijn ontvangen, ontvangt de gehercertificeerde school een certificaat hercertificering van het partnerschap Partners in Opleiding en Ontwikkeling. De school is dan weer voor vier jaar gehercertificeerd.

Voor de hercertificering zijn dus de volgende documenten nodig:

- Formulier aanvraag hercertificering (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))
- Formulier verklaring afronden hercertificering' (zie [Kwaliteitscultuur - Marnix Academie](#))